

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

**ЗАГАЛЬНА ПРОФЕСІЙНА (СЕРТИФІКАТНА) ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

«УПРАВЛІННЯ ДЕОКУПОВАНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ»

Шифр програми ЗП/2023/002

Рік запровадження програми: 2023

Програму затверджено: рішення Науково-методичної ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка від «02» березня 2023 року № 2-23

Програму погоджено: наказ НАДС від 03 травня 2023 р. № 65-23

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Управління деокупованими територіями
Шифр програми	ЗП/2023/002
Тип програми за змістом	загальна професійна (сертифікатна) програма підвищення кваліфікації
Форма(и) навчання	дистанційна
Цільова група	державні службовці, які займають посади державної служби категорій «Б» та «В», посадові особи місцевого самоврядування
Передумови навчання за програмою	–
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	–
Найменування партнера (партнерів) програми	–
Обсяг програми	2 кредити ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	загальна тривалість програми: 20 днів протягом чотирьох тижнів
Мова(и) викладання	українська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	деокупація та реінтеграція тимчасово окупованої території та управління деокупованою територією
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	професійні знання щодо управління деокупованими територіями та застосування механізмів розвитку системи надання адміністративних послуг на деокупованих територіях; комунікації та взаємодія; впровадження змін, сприйняття змін; прийняття ефективних рішень
Укладач(і) програми	Колтун Вікторія Семенівна, д.держ.упр., професор, завідувач кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, viktoriiia_koltun@knu.ua; Берданова Ольга Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, berdanovao@gmail.com; Вакулєнко Володимир Миколайович, к.держ.упр., доцент, доцент кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, vmvakulenko@gmail.com; Гринчук Наталія Михайлівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, nataliia.grynychuk@knu.ua; Дехтяренко Юрій Федорович, к.е.н., доцент, доцент кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 19dyf5@gmail.com; Рачинський Анатолій Петрович, д.держ.упр., професор, професор кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, anatolii.rachynskiy@knu.ua; Юзефович Владислава Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри регіональної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, vvusefovych@gmail.com; Шамрай Наталія Василівна, кандидат наук державного управління, Директор

	Департаменту (Центру) надання адміністративних послуг виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) nshamrai@icloud.com; Тищенко Юлія Анатоліївна, заступник керівника Центру внутрішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень, tyjulia@gmail.com
2. Загальна мета	
Розвиток професійних компетентностей та надання знань з управління деокупованими територіями, вироблення умінь та навичок, необхідних для професійного розвитку та ефективного виконання посадових обов'язків, здійснення професійної діяльності на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного і повоєнного стану, формування у слухачів мотивації потреб у постійному самовдосконаленні, вмінні самостійно вчитися з врахуванням особливостей регіону	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	сутності, основних принципів, значення стратегічного планування розвитку деокупованих територій; основних методів здійснення стартового аналізу можливостей територіальної громади; проектного підходу до формування програм реалізації стратегії розвитку деокупованих територій державної політики у сфері територіальної організації влади; державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування; інструментів залучення громади до вирішення місцевих проблем; особливості управління персоналом в органах місцевого самоврядування; стандарти, принципи та норми управління персоналом в органах місцевого самоврядування; бюджетної політики України, змісту бюджетного процесу на місцевому рівні в умовах повоєнного відновлення, підходів до формування міжбюджетних відносин, способів балансування бюджету; сутності, основних рис, значення публічно-приватного партнерства (ППП) для відновлення і розвитку інфраструктури територій, основних етапів розробки проекту PPP; особливостей міжнародного співробітництва у сфері деокупації та реінтеграції АР Крим та м. Севастополь; механізмів управління різноманіттям у процесах розвитку територій з огляду на поліетнічний склад населення; практик світового досвіду постконфліктного врегулювання в та реінтеграції територій, які постраждали від війни, особливості формування та реалізації політик ліквідації наслідків тимчасової окупації та конфлікту в соціально-економічній та гуманітарній сферах; формування та реалізація політик управління різноманіттям враховуючи поліетнічний характер населення регіону з врахуванням українського законодавства, міжнародних документів в сфері забезпечення прав меншин; особливостей надання адміністративних послуг на деокупованих територіях; теоретичних основ регулювання земельних відносин у публічній сфері; методів, моделей, механізмів та інструментів регулювання земельних відносин у сучасних умовах; структура та особливості управління персоналом в органах місцевого самоврядування; структури та особливостей управління персоналом в органах місцевого самоврядування; стандартів, принципів та норм управління персоналом в органах місцевого самоврядування
уміння	організувати процес розробки місцевих стратегій розвитку із залученням зацікавлених сторін; аналізувати можливості та проблеми, зовнішнє та внутрішнє середовище територіальної громади та на цій основі визначати стратегічні цілі місцевого розвитку; розробляти програми впровадження стратегій місцевого розвитку із застосуванням проектного підходу; формулювати пропозиції щодо оптимізації територіальної організації влади

	<p>в умовах реінтеграції деокупованих територій; формулювати пропозиції щодо розвитку системи місцевого самоврядування у повоєнний період; забезпечувати кадровий процес в органах місцевого самоврядування, зокрема: вступу на публічну організаційної поведінки (етичні стандарти, мотивація, статусно-рольова взаємодія, ділове спілкування, конфлікт інтересів), професійний розвиток (здобуття професійної кваліфікації; підвищення кваліфікації; професійне зростання), кадровий аудит (організаційно-правовий аудит персоналу; функціональний аудит; аудит кадрового потенціалу); користуватися нормативно-правовою базою, збирати, систематизувати й аналізувати інформацію, яка необхідна для складання проєкту бюджету та характеризує стан його виконання; визначення цілей проєктів ПППІ та організації процесу визначення приватного партнера; аналізу переваг і ризиків проєкту ПППІ; аналізувати потреби мешканців громад та організовувати надання адміністративних послуг; знати міжнародні стандарти та українські законодавчі підходи стосовно забезпечення прав національних меншин та корінних народів; визначати пріоритети формування та реалізації політики, взаємодії з громадянами враховуючи питання постконфліктного врегулювання з метою попередження та врегулювання конфліктів з огляду на політику реінтеграції; організовувати процес підготовки управлінських рішень щодо забезпечення раціонального використання та охорони земель територіальної громади у повоєнний період; діагностувати зовнішнє середовище територіальних громад, визначити загрози та можливості для забезпечення раціонального землекористування на деокупованих територіях; розробляти практичні рекомендації щодо формування ефективної місцевої земельної політики в процесі відновлення території України; вести дискусію, аргументовано обґрунтовувати власні думки щодо переваг та проблемних аспектів регулювання земельних відносин в публічній сфері у повоєнний період; забезпечувати кадровий процес в органах місцевого самоврядування, зокрема: вступу на публічну організаційної поведінки (етичні стандарти, мотивація, статусно-рольова взаємодія, ділове спілкування, конфлікт інтересів), професійний розвиток (здобуття професійної кваліфікації; підвищення кваліфікації; професійне зростання), кадровий аудит (організаційно-правовий аудит персоналу; функціональний аудит; аудит кадрового потенціалу)</p>
навички	<p>застосування різних форм комунікації із зацікавленими сторонами; основ розробки HR-стратегії органів органах місцевого самоврядування; сучасними персонал-технологіями, зокрема ефективного лідерства, тайм-менеджменту, коучинг конфлікту, емоційного інтелекту для підвищення ефективності власної професійної діяльності, розвитку кар'єри, забезпечення стресостійкості, раціонального використання робочого часу, конструктивного ресурсу конфлікту і т. ін.; пошуку інформації для проведення об'єктивного аналізу соціально-економічного стану громади; визначення критеріїв відбору проєктів для реалізації місцевої стратегії розвитку; вдосконалення рівня професійних компетенцій щодо виконання посадових обов'язків відповідно до норм законодавства України; обґрунтування підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів, оптимізації доходної і видаткової частини місцевих бюджетів в умовах повоєнного стану; впровадження різних форм комунікації із представниками бізнесу, підготовки ідей та моделювання управління проєктами ПППІ; організовувати надання адміністративних послуг на деокупованих територіях з дотриманням принципів державної політики у сфері надання адміністративних послуг; основ розробки HR-стратегії органів органах місцевого самоврядування;</p>

	<p>сучасними персонал-технологіями, зокрема ефективного лідерства, тайм-менеджменту, коучинг конфлікту, емоційного інтелекту для підвищення ефективності власної професійної діяльності, розвитку кар'єри, забезпечення стресостійкості, раціонального використання робочого часу, конструктивного ресурсу конфлікту і т. ін.;</p> <p>обґрунтування пріоритетних проблем системи публічного управління земельними ресурсами та шляхів їх вирішення на деокупованих територіях;</p> <p>вибору та обґрунтування методів, моделей, механізмів та інструментів регулювання земельних відносин в територіальних громадах у сучасних умовах та на перспективу;</p> <p>дослідження практичних аспектів запровадження інноваційних механізмів управління земельними ресурсами деокупованих територій;</p> <p>навички із формування та реалізації політики у сфері міжетнічних відносин із врахуванням міжнародних та українських підходів та стандартів;</p> <p>вміння аналізувати та попереджати, врегульовувати конфлікти в громадах з огляду на питання реінтеграції тимчасово окупованих територій використовуючи міжнародний досвід;</p> <p>розуміння процесів деокупації та реінтеграції в контексті міжнародного співробітництва та співпраці</p>
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Дистанційно в синхронному режимі (участь у вебінарах, під час яких проводяться лекції, тематичні дискусії, застосовуються кейсові методики, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань) і асинхронному режимі (опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів)	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься таке навчання, посилання (вебадреса)	дистанційне навчання в синхронному режимі – доступ до вебкабінету відео конференції надається після реєстрації
Назва дистанційного курсу (модуля)	Модуль 1. Стратегічне планування відновлення та розвитку деокупованих територій. Модуль 2. Державна політика у сфері розвитку територіальної організації влади. Модуль 3. Управління персоналом в органах місцевого самоврядування. Модуль 4. Ресурсне забезпечення відновлення і розвитку територій. Модуль 5. Регулювання земельних відносин у повоєнний період. Модуль 6. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг на деокупованих територіях. Модуль 7. Комунікаційне забезпечення діяльності центрів надання адміністративних послуг на деокупованих територіях. Модуль 8. Процеси постконфліктного врегулювання в умовах деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій. Модуль 9. Засади управління різноманіттям в сфері гармонізації міжетнічних відносин, забезпечення прав національних меншин (спільнот), корінних народів. Модуль 10. Містобудівні проекти місцевого розвитку в умовах реінтеграції. Модуль 11. Просторовий розвиток територій громад та містобудування у період реінтеграції.
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Складові оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	відвідування занять – 20 %; онлайн-курс – 40 %; опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10 %; поточний контроль – 10 %; підсумковий контроль – 20 %. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником навчання не менше ніж 75 % обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання та за умови успішного проходження підсумкового контролю
Форма підсумкового контролю	тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Етап навчання (сесія)	Назва модулів, тем	Кількість годин				
		загальна кількість годин/кредитів ЄКТС	у тому числі:			
			аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Обов'язкові модулі програми (47 год. / 1,57 кредитів ЄКТС)						
Сесія 1	Модуль 1. Стратегічне планування відновлення та розвитку деокупованих територій					
	Тема 1.1. Особливості стратегічного планування розвитку деокупованих територій	2,5		2		0,5
	Тема 1.2. Проектна основа реалізації стратегій відновлення та розвитку деокупованих територій	2,5		2		0,5
	Модуль 2. Державна політика у сфері розвитку територіальної організації влади					
	Тема 2.1. Розвиток системи місцевого самоврядування в умовах повоєнного відновлення	2,5		2		0,5
	Тема 2.2. Інструменти залучення громади до вирішення місцевих проблем на деокупованих територіях	2,5		2		0,5
	Модуль 3. Управління персоналом в органах місцевого самоврядування					
	Тема 3.1. Стратегія і політика управління персоналом в органах місцевого самоврядування	2,5		2		0,5
Тема 3.2. Етичні засади публічної служби. Конфлікт інтересів в органах місцевого самоврядування. Запобігання корупційним правопорушенням	2,5		2		0,5	
Сесія 2	Модуль 4. Ресурсне забезпечення відновлення і розвитку територій					
	Тема 4.1. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні в умовах повоєнного відновлення	5		4		1
	Тема 4.2. Публічно-приватне партнерство як інструмент відновлення інфраструктури постконфліктних територій	5		4		1
	Модуль 5. Регулювання земельних відносин у повоєнний період					
	Тема 5.1. Нормативно-правове забезпечення регулювання земельних відносин на деокупованих територіях	2,5		2		0,5
	Тема 5.2. Механізм, моделі та інструменти підвищення ефективності використання земельних ресурсів та регулювання земельних відносин в умовах повоєнного відновлення	4,5		4		0,5
Сесія 3	Модуль 6. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг на деокупованих територіях					
	Тема 6.1. Нормативно-правове регулювання діяльності центрів надання адміністративних послуг на деокупованих територіях	2,5		2		0,5
	Тема 6.2. Шляхи оптимізації надання адміністративних послуг та спрощення процедур їх надання	3,5		3		0,5

	Модуль 7. Комунікаційне забезпечення діяльності центрів надання адміністративних послуг на деокупованих територіях				
	Тема 7.1. Організація роботи інформаційного підрозділу центру надання адміністративних послуг на деокупованих територіях	4		3	1
	Тема 7.2. Особливості комунікації при наданні адміністративних послуг маломобільним групам населення	3		2	1
Вибіркові модулі програми (загальна кількість 13 год. / 0,43 кредитів ЄКТС)					
Сесія 4	Модуль 8. Процеси постконфліктного врегулювання в умовах деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій				
	Тема 8.1 Світовий досвід постконфліктного врегулювання та реінтеграції	3		2	1
	Тема 8.2 Особливості імплементації політики реінтеграції	4		3	1
	Модуль 9. Засади управління різноманітним в сфері гармонізації міжетнічних відносин, забезпечення прав національних меншин (спільнот), корінних народів				
	Тема 9.1 Управління різноманітним, принципи, підходи, політики, кращі практики	3,5		3	0,5
	Тема 9.2 Політика гармонізації міжетнічних відносин, практичні засади та менеджмент	2,5		2	0,5
Сесія 5	Модуль 10. Містобудівні проекти місцевого розвитку в умовах реінтеграції				
	Тема 10.1. Містобудівні проекти в умовах реінтеграції: стан, проблеми та перспективи розвитку	3		2	1
	Тема 10.2. Містобудівні проекти місцевого розвитку як інструмент відновлення територій в умовах реінтеграції	4		3	1
	Модуль 11. Просторовий розвиток територій громад та містобудування у період реінтеграції				
	Тема 11.1. Просторовий розвиток територій громад в умовах реінтеграції	2,5		2	0,5
	Тема 11.2. Містобудування в період реінтеграції: проблеми, виклики, перспективи	3,5		3	0,5
Сесія 6	Підсумковий контроль результатів навчання	2		2	
РАЗОМ		60/2		48	12

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Обов'язкові модулі програми

Модуль 1. Стратегічне планування відновлення та розвитку деокупованих територій

Тема 1.1. Особливості стратегічного планування розвитку деокупованих територій

Стратегічний цикл підготовки місцевої стратегії розвитку. Залучення зацікавлених сторін на різних етапах розробки місцевої стратегії. Аналіз зацікавлених сторін. Методи комунікації із зацікавленими сторонами. Організація стратегічного процесу. Комплексний аналіз територіальної громади.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Сутність стратегічного планування розвитку територіальних громад.

Переваги та проблеми стратегічного підходу до розвитку деокупованих громад.

Тема 1.2. Проектна основа реалізації стратегій відновлення та розвитку деокупованих територій

Проекти як інструмент реалізації стратегії розвитку деокупованих територій. Типові проекти стимулювання розвитку громад. Приклади кращих практик. Структура проекту.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Пропозиції щодо вдосконалення системи планування на деокупованих територіях.

Першочергові заходи, які мають бути включені у програми розвитку деокупованих територій.

Специфіка проектного підходу до реалізації стратегії місцевого розвитку.

Ключові напрями проектів розвитку деокупованих територій.

Основні групи стейкхолдерів розвитку деокупованих територій.

Модуль 2. Державна політика у сфері розвитку територіальної організації влади

Тема 2.1. Розвиток системи місцевого самоврядування в умовах повоєнного відновлення

Повоєнний стан територіальної організації влади та місцевого самоврядування в Україні. Впровадження принципів Європейської хартії місцевого самоврядування в Україні. Основні здобутки реформи децентралізації публічної влади в Україні. Сучасні проблеми управління розвитком деокупованих територій. Перспективи вдосконалення територіальної організації влади та місцевого самоврядування на деокупованих територіях. Комплекс заходів державної політики щодо розвитку місцевого самоврядування на деокупованих територіях.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Стан імплементації Європейської Хартії місцевого самоврядування в Україні.

Основні здобутки реформи децентралізації публічної влади в Україні.

Пропозиції щодо оптимізації державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування на деокупованих територіях.

Першочергові заходи, які мають здійснитись у сфері розвитку місцевого самоврядування на деокупованих територіях.

Специфіка “прямої”, “безпосередньої” та “учасницької” демократії на локальному рівні.

Тема 2.2. Інструменти залучення територіальної громади до вирішення місцевих проблем на деокупованих територіях

Світовий досвід партисипації на місцевому рівні. Форми прямої, безпосередньої та учасницької демократії. Нормативно-правове регулювання залучення громадян до управління розвитком деокупованих територій. Статути територіальних громад. Залучення ВПО до вирішення місцевих проблем.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Ключові цілі залучення громадян до управління розвитком деокупованих територій.

Вектори розвитку нормативно-правового забезпечення залучення громадян до місцевого розвитку.

Модуль 3. Управління персоналом в органах місцевого самоврядування

Тема 3.1. Стратегія і політика управління персоналом в органах місцевого самоврядування

Управління персоналом: суть, завдання, основні принципи. Кадрова політика органу місцевого самоврядування. Складові процесу управління персоналом організації. Реалізація функцій планування, організації, контролю та мотивації в управлінні персоналом. Служба управління персоналом. Планування та прогнозування кадрового забезпечення органу місцевого самоврядування. Професійний розвиток кадрів. Оцінювання посадових осіб місцевого самоврядування. Особливості застосування системного аналізу при вирішенні управлінських проблем. Суть та переваги стратегічного підходу до управління. Підходи до прийняття управлінських рішень.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Пропозиції щодо вдосконалення стандартів, принципів та норм управління персоналом в органах місцевого самоврядування.

Основні напрями організації системи професійного розвитку (здобуття професійної кваліфікації; підвищення кваліфікації; професійне зростання).

Процедура оцінки ділових та професійних якостей, а також кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування.

Пропозиції щодо проведення щорічної оцінки виконання посадовими особами місцевого самоврядування покладених на них обов'язків і завдань.

Тема 3.2. Етичні засади публічної служби. Конфлікт інтересів в органах місцевого самоврядування. Запобігання корупційним правопорушенням

Професійно-етичні вимоги щодо правил поведінки посадових осіб місцевого самоврядування. Норми та стандарти доброчесної та етичної поведінки публічних службовців. Посилення вимог до моральних якостей осіб, які залучаються до управлінської діяльності. Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення. Правове регулювання вирішення конфлікту інтересів в органах місцевого самоврядування. Кодекси етики поведінки. Заходи щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів осіб, уповноважених на виконання функцій держави, та врегулювання конфлікту інтересів у разі його виникнення. Національна антикорупційна стратегія: стан, проблеми та механізми реалізації.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Норми та стандарти доброчесної та етичної поведінки публічних службовців.

Модуль 4. Ресурсне забезпечення відновлення і розвитку територій

Тема 4.1. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні в умовах повоєнного відновлення

Зміст бюджетного процесу та його організація на місцевому рівні.

Складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів.

Учасники бюджетного процесу. Повноваження органів місцевого самоврядування, державних адміністрацій щодо управління місцевими бюджетами в умовах повоєнного стану.

Міжбюджетні відносини. Розмежування видатків між бюджетами.

Види міжбюджетних трансфертів. Порядок та умови надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам. Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами.

Аналіз бюджетів територіальних громад. Виклики та забезпечення ефективного управління коштами місцевих бюджетів у повоєнний період.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Принципи бюджетної системи України.

Основні учасники формування місцевого бюджету.

Основні стадії бюджетного процесу.

Збалансованість місцевого бюджету.

Основні види міжбюджетних трансфертів, особливості порядку їх отримання.

Ефективне управління коштами місцевих бюджетів у повоєнний період.

Тема 4.2. Публічно-приватне партнерство як інструмент відновлення інфраструктури постконфліктних територій

Сутність механізму публічно-приватного партнерства (ППП), його роль у відновленні інфраструктури постконфліктних територій.

Якісні зміни та головні тренди PPP в світі.

Порівняльна характеристика видів і форм, сфер застосування PPP.

Законодавча база, спрощення процедур.

Ризики при реалізації проєктів PPP.

Моделювання управління проєктом PPP: ілюстрація на прикладах.

Пошук ідей для проєктної пропозиції, вимоги до її формулювання.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Сутність публічно-приватного партнерства.

Основні риси проєктів PPP.

Забезпечення кращого відбору приватного партнера.

Уникнення типових ризиків.

Ідеї для реалізації проєктів PPP на Вашій території.

Модуль 5. Регулювання земельних відносин у повоєнний період

Тема 5.1. Нормативно-правове забезпечення регулювання земельних відносин на деокупованих територіях

Право власності: способи набуття (приватизація, купівля-продаж, дарування, застава, спадкування, міна). Оренда. Постійне користування земельними ділянками. Право оперативного управління, господарського відання на земельні ділянки, які перебували на праві постійного користування. Обмежені речові права. Сервітути. Ринок землі. Особливості регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Основні способи набуття приватної власності на землю для юридичних та фізичних осіб в умовах воєнного стану та у повоєнний період.

Особливості користування землями комунальної власності в сучасних умовах.

Основні поточні завдання в сфері управління землями деокупованих територій.

Ключові напрями фіналізації земельної реформи у повоєнний період.

Тема 5.2. Механізм, моделі та інструменти підвищення ефективності використання земельних ресурсів та регулювання земельних відносин в умовах повоєнного відновлення

Організаційно-правовий, інституціональний, фінансово-економічний та інноваційний механізми регулювання земельних відносин у повоєнний період. Система інструментів для реалізації механізмів управління земельними ресурсами та регулювання земельних відносин в умовах повоєнного відновлення. Децентралізація та дерегуляція в сфері земельних відносин у повоєнний період.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Комплексна модель механізмів регулювання земельних відносин в системі багаторівневого управління.

Вимоги до інструментів, що входять до організаційно-правового, інституціонального, фінансово-економічного та інноваційного механізмів, для підвищення ефективності управління земельними ресурсами та регулювання земельних відносин у повоєнний період.

Необхідність та визначення системних напрямів дерегуляції земельних відносин в умовах повоєнного відновлення.

Ключові завдання земельної децентралізації у повоєнний період.

Модуль 6. Організаційно-правові засади надання адміністративних послуг на деокупованих територіях

Тема 6.1. Нормативно-правове регулювання діяльності центрів надання адміністративних послуг на деокупованих територіях

Конституційні основи надання адміністративних послуг в органах місцевого самоврядування. Положення Закону України «Про адміністративні послуги», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Примірною регламенту центру надання адміністративних послуг» та «Про затвердження примірною положення про центр надання адміністративних послуг», Кодексів поведінки з обробки та захисту персональних даних в центрах надання адміністративних послуг та доброчесності адміністратора центру надання адміністративних послуг. Організація надання адміністративних послуг відповідно до вимог Закону України «Про адміністративні послуги» з урахуванням профільного законодавства.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Стан нормативно-правової бази з надання адміністративних послуг.

Тема 6.2. Шляхи оптимізації надання адміністративних послуг та спрощення процедур їх надання

Оптимізація процедур надання адміністративних послуг. Підвищення кваліфікації у системі надання адміністративних послуг та важливість психологічної адаптації працівників центрів надання адміністративних послуг, особливості навичок комунікації з заявниками.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Першочергові напрями розвитку сфери надання адміністративних послуг на деокупованих територіях.

Шляхи оптимізації процедур надання адміністративних послуг.

Модуль 7. Комунікаційне забезпечення діяльності центрів надання адміністративних послуг на деокупованих територіях

Тема 7.1. Організація роботи інформаційного підрозділу центру надання адміністративних послуг на деокупованих територіях

Нормативно-правове регулювання організації роботи інформаційного підрозділу центру надання адміністративних послуг. Застосування зворотнього зв'язку, як інструменту надання якісних адміністративних послуг. Використання сучасних інструментів комунікації.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Пропозиції щодо покращення комунікаційного забезпечення діяльності центрів надання адміністративних послуг.

Тема 7.2. Особливості комунікації при наданні адміністративних послуг маломобільним групам населення

Нормативно-правове регулювання обслуговування маломобільних груп населення. Доступність будівель центрів надання адміністративних послуг для маломобільних груп населення. Застосування різних інформаційно-комунікаційних технологій при обслуговуванні суб'єктів звернень. Стандарти та вимоги до обслуговування маломобільних груп населення.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Основні напрямки організації роботи з обслуговування маломобільних груп населення в центрах надання адміністративних послуг.

Основні способи комунікації та зворотнього зв'язку в центрах надання адміністративних послуг.

Модуль 8. Процеси постконфліктного врегулювання в умовах деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій

Тема 8.1. Світовий досвід постконфліктного врегулювання та реінтеграції

Інформування про різні практики постконфліктного врегулювання, розуміння процесів реінтеграції, завдань цілей. Уявлення про інструменти соціальної згуртованості під час формування та реалізації політик в ТГ, міжрегіональні співпраці, загальнонаціональній інтеграції. Аналіз різних кейсів впровадження в світовій практиці засад правосуддя перехідного періоду, міжнародні підходи. Аналіз міжнародних кейсів реінтеграції, які включають комунікацію, роботу з громадою стосовно згуртованості. Ключові принципи реінтеграції та інклюзивних підходів під час формування та реалізації політик постконфліктного врегулювання. Політика невизнання окупації, підходи, формування походження. Поняття про санкції, ключові підходи та вплив. основні міжнародні інструменти впливу на процеси деокупації, політико-дипломатичні кроки.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Найкращі практики та підходи стосовно програм у сфері реінтеграції під час постконфліктного врегулювання.

Міжнародні підходи до стандартів правосуддя перехідного періоду та порівняйте із наявною українською практикою.

Заходи з політики які можуть сприяти постконфліктному врегулюванню та реінтеграції (соціогуманітарна політика).

Напрями політики ліквідації наслідків окупації у сфері соціогуманітарної політики.

Тема. 8.2. Особливості імплементації політики реінтеграції

Ліквідація наслідків окупації, співпраця з міжнародними організаціями та урядами, тематика, напрями та пріоритети. Ключові підходи до реінтеграції, відновлення територій після війни, міжнародні кейси та підходи (загальнонаціональний, регіональний, місцевий рівні). Стратегія реінтеграції АР Крим, процес реформ. Питання перехідного періоду, аспекти правосуддя перехідного періоду.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Інформація про ключові політико-дипломатичні інструменти стосовно деокупації (кейс ВАР Крим).

Міжнародні підходи стосовно відновлення територій після конфлікту враховуючи ургентні питання ліквідації наслідків окупації та війни.

Еволюцію підходів до політики невизнання.

Модуль 9. Засади управління різноманіттям в сфері гармонізації міжетнічних відносин, забезпечення прав національних меншин (спільнот), корінних народів

Тема 9.1. Управління різноманіттям: принципи, підходи, політики, кращі практики

Поняття управління різноманіттям у сфері менеджменту, державного управління. Права людини та управління різноманіттям. Особливості міжкультурної комунікації при наданні послуг, врахування особливостей різноманіття під час формування та реалізації державної політики. Кращі світові практики та підходи. Європейські практики управління різноманіттям.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Пропозиції щодо формування місцевих програм в сфері управління різноманіттям.

Аналіз кейсів стосовно особливостей міжкультурної комунікації під час надання послуг, комунікації органів влади із громадянами різної етнічної, релігійної приналежності.

Тема 9.2 Політика гармонізації міжетнічних відносин, практичні засади та менеджмент

Основні нормативно-правові засади, врегулювання міжнаціональних відносин в Україні, забезпечення прав національних меншин (спільнот), корінних народів. Міжнародні зобов'язання та документи стосовно забезпечення реалізації прав національних меншин (спільнот), корінних народів. Питання попередження дискримінації та напруження, утисків, законодавчі засади. Державні програми у сфері забезпечення прав національних меншин (спільнот), корінних народів.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Ключові підходи в сфері забезпечення прав національних меншин, корінних народів.

Особливості формування та реалізації політики щодо запобігання дискримінації, виникненню негативних стереотипів в сфері міжетнічних відносин та їхній вплив на ситуацію в регіоні.

Модуль 10. Містобудівні проекти місцевого розвитку в умовах реінтеграції

Тема 10.1. Містобудівні проекти в умовах реінтеграції: стан, проблеми та перспективи розвитку

Сучасний стан запровадження містобудівних проектів в умовах реінтеграції. Проблеми формування та реалізації містобудівних проектів. Досвід запровадження містобудівних проектів місцевого розвитку та подальші перспективи.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Сутність містобудівних проектів місцевого розвитку громад.

Переваги та проблеми містобудівних проектів розвитку деокупованих громад.

Тема 10.2. Містобудівні проекти місцевого розвитку як інструмент відновлення територій в умовах реінтеграції

Містобудівні проекти місцевого розвитку як інструмент відновлення територій. Типові містобудівні проекти розвитку громад. Містобудівні проекти в умовах відновлення та регенерації територій. Приклади кращих містобудівних проектів. Структура містобудівного проекту.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Пропозиції щодо вдосконалення містобудівних проектів на деокупованих територіях.

Специфіка містобудівних проектів місцевого розвитку.

Актуальні напрями містобудівних проектів розвитку деокупованих територій.

Модуль 11. Просторовий розвиток територій громад та містобудування у період реінтеграції

Тема 11.1. Просторовий розвиток територій громад в умовах реінтеграції

Сутність поняття “просторовий розвиток територій громад”. Нормативно-законодавче забезпечення просторового розвитку. Просторовий розвиток в умовах реінтеграції. Актуальні напрями просторового розвитку територій громад на деокупованих територіях. Громадський простір як фактор відновлення територій громад.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Стан просторового розвитку територій громад в Україні

Тема 11.2. Містобудування в період реінтеграції: проблеми, виклики, перспективи

Містобудування в період реінтеграції. Проблеми розвитку містобудування на деокупованих територіях. Виклики та загрози містобудування на сучасному етапі розвитку країни. Містобудівна документація. Перспективи розвитку містобудування на деокупованих територіях.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання:

Основні напрями реформування сфери містобудування.

Пропозиції щодо оптимізації містобудівних процесів на деокупованих територіях.

Першочергові напрями розвитку сфери містобудування на деокупованих територіях.

Специфіка просторового розвитку в період реінтеграції.

Трансформації містобудівного розвитку громад.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання за дистанційною/змішаною формою здійснюється за такими складовими:

проходження дистанційного навчання в асинхронному режимі, у тому числі онлайн курсу – 40 %;

опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10 %;

поточний контроль – 10 %;

відвідування занять – 20 %;

підсумковий контроль – 20 %.

Під час відвідування занять оцінюються відповіді на питання, виконання завдань, участь в дискусії, інших формах роботи за відповідними темами.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75%, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожної зі складових оцінювання та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Література та інші інформаційні ресурси

1. Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М.Мазярчук та ін.]; під ред. В.М.Мазярчука. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf.
2. Дехтяренко Ю.Ф. Підсилення ефективності управління земельними ресурсами території у контексті глобальних трансформацій. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього : монографія / авт. кол. Л.Г. Комаха, І.В. Алексеєнко, В.А. Гошовська та ін.; за заг. ред. Л.Г. Комахи, І.В. Алексеєнко. К. : ВЦП Київський університет», 2022. 976 с.; авт. с. 127-176.
3. Інституціоналізація публічного управління в Україні: стан проблем та перспективи розвитку [Текст] : монографія / за заг. ред. С.К. Хаджирадєвої ; С.К. Хаджирадєва, В.О. Гусєв, А.П. Рачинський [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2018. 247 с.
4. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад. Проект «Супровід урядових реформ в Україні». Київ: 2021. 44 с.
5. Місцеве самоврядування : підручник / за ред. В.М. Вакуленка, Ю.Ф. Дехтяренка, В.С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2019. 672 с.
6. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : Практичний посібник / Балдич Н., Гринчук Н., Ходько Н., Чорній Л., Глібіщук Я. / Центр громадської експертизи на замовлення проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС). Частина 3. Інвестиційні інструменти фінансування МЕР К. : 2020. 72 с.
7. Півострів страху: п'ять років несвободи в Криму», 2019 рік, https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/Peninsula-Fear_2019-RU.pdf.
8. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад / підготовлено радниками з просторового планування Групи радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою»: Тетяна Криштоп (Україна), Раймунд Рис (Польща), Любіцея Кошелюк (Хорватія). : посібник. Київ, 2018. 119 с.

9. Публічне управління=Public administration: термінол. слов. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє; уклад.: В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.М. Петроє [та ін.]. Київ: НАДУ, 2018. 224 с.
10. Управління персоналом у публічній службі : навч. посібн. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» / [О.І. Васильєва, Н.Б. Ларіна, А.П. Рачинський, С.К. Хаджирадева] ; за заг. ред. С.К. Хаджирадевої. Київ: НАДУ, 2020. 224 с.

Перелік нормативно-правових актів

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-вр. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 19.01.2023).
2. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб ООН; Міжнародний документ від 23.07.1996. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_788.
3. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Бюджетний кодекс України від 8 лип. 2010 року № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
5. Європейський кодекс поведінки для всіх осіб, які залучені до місцевого та регіонального врядування. URL: <https://rm.coe.int/168071b2e5>.
6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.
7. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
8. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року.
9. Закон України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 № 5203-VI. Зі змінами та доповненнями.
10. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 № 2608-IV. Зі змінами та доповненнями.
11. Закон України «Про корінні народи України» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 38, ст.319) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>.
12. Закон України «Про національні меншини (спільноти)», <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20#Text>.
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII (Зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/%201700-18.#Text>
14. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Наказ Національного агентства України з питань державної служби 05 серпня 2016 року № 158 (у редакції наказу Національного агентства України з питань державної служби від 28 квітня 2021 року № 72-21) Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2016 р. за № 1203/29333. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>.
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17 червня 2020 року № 711-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>.
16. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 року № 3038-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>.
17. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 р. № 183-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-viii#Text>.

18. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин : Закон України від 28.04.2021 р. № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20.#Text>
19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 12.05.2022 р. № 2247-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20.#Text>
20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії рейдерству : Закон України від 05.12.2019 р. № 340-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/340-20#Text>.
21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану : Закон України від 24.03.2022 № 2145-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text>.
22. Про внесення змін та доповнень до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення : Закон України від 31.03.2020 р. № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20.#Text>
23. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01 липня 2010 року № 2404-VI. Офіційний Вісник України, 2010. № 40. С. 524 (зі змінами).
24. Про добровільне об'єднання територіальних громад Закон України Редакція від 14.05.2020, підстава – 562-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
25. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України, Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 26, ст.892).
26. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. Редакція від 27.07.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2018-%D1%80#Text>.
27. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні, Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 32, ст.412). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
28. Про затвердження примірного положення про центр надання адміністративних послуг [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF#Text>
29. Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 588. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2013-%D0%BF#Text>.
30. Про концесії: Закон України від 3 жовтня 2019 року № 1551-IX. Відом. Верх. Ради України. 2019, № 48, ст.325.
31. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Редакція від 01.01.2023, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
32. Про національну інфраструктуру геопросторових даних: Закон України від 13 квітня 2020 року № 554-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-20#Text>.
33. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану . Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.
34. Про правовий режим воєнного стану. Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
35. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року, № 2493-III. Редакція від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.
36. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#>.

37. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>.

38. Рамкова конвенція про захист національних меншин Страсбург, 1 лютого 1995 року Статус Конвенції див. (994_393). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_055#Text.

39. Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>.

40. Указ Президента України №117/2021. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року «Про Стратегію деокупації та реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя». <https://www.president.gov.ua/documents/1172021-37533>.

